

توانمندی؛ شرط موفقیت در همکاری با مؤسسه‌های بین‌المللی

گفتگو با

آقای مسعود بختیاری

مدیرعامل مؤسسه حسابرسی آزموده‌کاران

ساجد

از شما برای شرکت در این گفتگو تشکر می‌کنیم. در ابتدای گفتگو، تصویری از وضعیت و فعالیت مؤسسه‌های حسابرسی، به‌ویژه مؤسسه‌های حسابرسی بین‌المللی، در ایران پیش از انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷، برای خوانندگان مجله ارائه بفرمایید.

بختیاری

مؤسسه‌های حسابرسی سالهای دهه پنجاه و قبل از انقلاب اسلامی، فعالیت چشمگیری از خود نشان می‌دادند؛ گو این‌که به‌لحاظ تعداد، شمار مؤسسه‌های مزبور کمتر از تعداد مؤسسه‌های فعلی جامعه امروزی کشور بود. با توجه به شرایط کشور در آن زمان و حضور گسترده شرکت‌های خارجی، مؤسسه‌های حسابرسی بین‌المللی تراز اول آن روز مانند کوپرز اند لیبراند (Coopers & Lybrand)، پرایس واترهاوس (Price Waterhouse)، وینی موری (Whinney Murray)، و ... حرف اول حرفه حسابرسی در کشور را می‌زدند و نه تنها حسابرسی شرکت‌های خارجی بلکه حسابرسی بسیاری از صنایع، بانک‌ها و دیگر بنگاه‌های مهم اقتصادی کشور برای سالهای متعددی در انحصار این مؤسسه‌های بین‌المللی قرار داشت. مؤسسه‌های بین‌المللی یادشده با بهره‌گیری از سوابق، تجربه و نام تجاری خود با تکیه بر تعداد پرشمار نیروهای حرفه‌ای متشکل از خارجی و داخلی، سکandar حرفه حسابرسی در کشور بودند.

در آن سالها، مؤسسه‌های بین‌المللی مزبور، خود رأساً در کشور حضور داشتند و با ترکیبی از شرکای خارجی و ایرانی مؤسسه را هدایت می‌کردند و از اینرو، بحث وجود یک مؤسسه ایرانی مستقل که به‌نوعی (به سبک امروز) دارای عضویت در شبکه جهانی یا دارای نمایندگی مؤسسه خارجی باشد، وجود نداشت. این روال تا زمان انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ جریان داشت که در سال انقلاب مؤسسه‌های مزبور در ابتدا به‌طور عینی و سپس به‌طور رسمی کشور را ترک کردند.

ساجد

اعضای مؤسسه‌های حسابرسی بین‌المللی تقریباً در تمام کشورهای جهان حضور دارند، آیا در صدد ورود به بازار حسابرسی ایران نیستند؟

همکاران مجرب و کافی، تسلط به زبان انگلیسی عمومی و تخصصی و داشتن توانمندی همراه با هدف مشخص و مفهوم در خصوص ایجاد رابطه حرفه‌ای با مؤسسه‌های بین‌المللی.

سایبرس

چرا مؤسسه‌های سایبرسی ایرانی در تلاش برای جلب همکاری مؤسسه‌های سایبرسی بین‌المللی‌اند؟ همکاری احتمالی ممکن است چه منافعی برای مؤسسه‌های سایبرسی ایرانی و بین‌المللی داشته باشد؟

بختیاری

مؤسسه‌های سایبرسی داخلی با تفکر منتفع شدن در چندین وجه، به دنبال برقراری ارتباط حرفه‌ای با مؤسسه‌های معتبر بین‌المللی هستند. در نگاه اول، ایجاد بازار کار بهتر نسبت به گذشته خود و دیگری امکان ایجاد ارتباط با مشتریان احتمالی (دارای سهامدار خارجی) مؤسسه سایبرسی بین‌المللی در داخل کشور و نیز قرار گرفتن احتمالی در رده بالاتر در افکار و ذهنیات محافل و بازار حرفه‌ای داخلی و به تبع آن برخورداری بیشتر از سهم بازار کار داخلی که می‌توان این موارد را از مصادیق ذهنی مؤسسه‌های داخلی برشمرد. افزون بر این، همکاری با مؤسسه‌های سایبرسی بین‌المللی فرصت‌های مناسب دیگری از جمله امکان تقویت ساختار و توان مؤسسه سایبرسی داخلی و نیز جذب نیروهای مناسب را می‌تواند به وجود آورد. همچنین فرایند یادشده امکان حضور در بازار حرفه‌ای ایران و برخورداری از پتانسیل کاری موجود در سطوح بالاتر را برای مؤسسه سایبرسی بین‌المللی مورد همکاری، فراهم خواهد ساخت.

سایبرس

مؤسسه‌های سایبرسی داخلی در چه قالبی ممکن است با مؤسسه سایبرسی بین‌المللی همکاری کنند؟ آیا در آنها ادغام می‌شوند؟

بختیاری

نحوه ارتباط و همکاری با مؤسسه‌های خارجی صورتهای مختلفی دارد و حسب نظر مؤسسه‌های بین‌المللی تعیین و تعریف می‌شود. فکر می‌کنم، به دلایل مختلف بحث ادغام مؤسسه‌های سایبرسی داخلی با مؤسسه‌های معتبر بین‌المللی در اساس منتفی است و زمینه اجرایی ندارد. بنابراین، نحوه

بختیاری

مؤسسه‌های سایبرسی خارجی در اساس، به چند گروه تقسیم می‌شوند. گروه اصلی در واقع به‌طور عمده متعلق به ۴ مؤسسه بزرگ حسابداری (Big 4) است که به قرار اطلاع به دلایل مختلف هنوز برنامه حضور مستقیم در ایران را در دستور کار خود ندارند.

بخش دیگر، مؤسسه‌های معتبر خارجی هستند که در رده‌های بعدی قرار می‌گیرند. معدودی از این مؤسسه‌ها نیمه‌نگاهی به بازار ایران دارند و با کسب اطلاعات اولیه زمینه چگونگی حضور خود در کشور را تحلیل می‌کنند، لکن به دلایل مسائل مختلف تأثیرگذار، موفقیت عمده‌ای برایشان در این زمینه به دست نیامده است. بخش دیگر نیز مؤسسه‌هایی هستند که از اعتبار بین‌المللی برخوردار نبوده و تنها برای توسعه بازار خود به حضور در کشور تمایل دارند.

اما آنچه بدیهی است، در صورتی که شرایط به ترتیبی شود که مؤسسه‌های معتبر خارجی تصمیم بگیرند در ایران حضور پیدا کنند، وجود مؤسسه‌های داخلی معتبر و توانمند در مشارکت در مباحث حرفه‌ای بین‌المللی و انجام امور براساس استانداردهای جهانی از ضروریات اولیه خواهد بود.

سایبرس

مؤسسه‌های سایبرسی ایرانی از نظر همکاری با مؤسسه‌های بین‌المللی سایبرسی چه موقعیتی دارند؟

بختیاری

در نگاه اول، مؤسسه‌های سایبرسی ایرانی از این منظر به دو بخش تقسیم می‌شوند: بخش اول، مؤسسه‌های بسیار معدودی از گذشته‌های دور و نزدیک، و نه در قالب شرایط امروز جامعه حرفه‌ای، به اشکال مختلف با مؤسسه‌های خارجی نوعی ارتباط داشته‌اند که در نتیجه، با شناخت بیشتر از نحوه ارتباط، با فرمول چگونگی تجهیز خود برای مناسبات احتمالی آینده آشنایی دارند. بخش دیگر، مؤسسه‌هایی هستند که هیچ‌گونه تجربه ارتباط بین‌المللی و شناخت از اصول و روابط موجود را ندارند. این مؤسسه‌ها در ابتدا نیازمند به وجود آوردن شرایط ضروری ارتباط و سپس مطالعه و پیدا کردن مسیر برقراری ارتباط با مؤسسه خارجی مورد نظر را خواهند داشت؛ که مهمترین آنها عبارتند از: داشتن مؤسسه‌ای معتبر،

داشت؟ و در کل حرفه حسابرسی کشور ما چه شکلی پیدا خواهد کرد؟

بختیاری

بخش اول پرسش دارای یک «اگر» بزرگ است که دستیابی به آن کاری بسیار دشوار است. به هر حال، به فرض تحقق آن، هنوز به دلایل بسیار زیاد و محدودیتهای متعدد، ترسیم تصویر مؤسسه برای پنج یا ده سال آینده برای اینجانب ناممکن است؛ اما می‌توانیم هدفی پنج‌ساله را در دستور کار خود قرار دهیم و امیدوار باشیم تا هدفهای مورد نظر ما تحت تأثیر منفی شرایط احتمالی محیطی قرار نگیرد و ما به مقصود برنامه‌ریزی‌شده، نزدیک شویم. در این رهگذر، استفاده از تجارب، روشهای عملیاتی مدرن، آموزش، آشنایی با متخصصان حرفه‌ای خارجی و نزدیکتر شدن به بازار جهانی، از جمله مقاصد مهمی است که در جریان همکاری با یک مؤسسه بین‌المللی معتبر می‌توان مد نظر قرار داد، ضمن این‌که موارد یادشده محمل بسیار بالارزشی به‌منظور ارتقای بیشتر پتانسیل و جایگاه درون‌مرزی مؤسسه حسابرسی داخلی خواهد بود.

سایبرس

مؤسسه‌های حسابرسی داخلی در همکاری با مؤسسه‌های حسابرسی بین‌المللی تا کنون تا چه اندازه موفق بوده‌اند؟

بختیاری

براساس اطلاعات و شواهد موجود توفیق درخور توجهی برای مؤسسه‌های حسابرسی داخلی در این زمینه حاصل نشده است و همان‌گونه که در دیگر قسمتها توضیح داده شد، این امر به‌طور عمده معلول راهبردهای مؤسسه‌های حسابرسی معتبر بین‌المللی و نیز کمبود مؤسسه‌های توانمند داخلی به‌منظور داشتن قابلیت همکاری در سطح قابل قبول در محافل بین‌المللی است.

سایبرس

امیدواریم همانطور که شما اشاره کردید، مؤسسه‌های حسابرسی ایرانی هر روز بر توان خود بیفزایند تا در تعامل با مؤسسه‌های حسابرسی بین‌المللی از موقعیت ممتاز تری برخوردار باشند. با شما خداحافظی می‌کنیم و برایتان آرزوی موفقیت داریم.

ارتباط عمدتاً یا از طریق عضویت در شبکه بین‌المللی مورد نظر و یا به‌عنوان نماینده مستقل قابل انجام خواهد بود.

سایبرس

بیشتر مؤسسه‌های حسابرسی ایرانی در فکر یافتن شریک و همکار خارجی و بین‌المللی هستند. چرا چنین گرایشی فراگیر شده است؟

بختیاری

با توجه به تحولات اخیر در خصوص مباحث مربوط به سرمایه‌گذاریهای خارجی و رفع تحریمهای قبلی، برداشت عمومی، از حضور شرکت‌های خارجی در بازار کار حرفه‌ای کشور حکایت دارد و از اینرو به‌منظور استفاده از این بازار کاری احتمالی و نیز متمایز کردن مؤسسه حسابرسی داخلی از دیگر مؤسسه‌های مشابه کشور و امکان قرار گرفتن در سطوح بالاتر حرفه‌ای و برخورداری از منافع متصور آن، جو موجود را فعالتر از گذشته کرده است.

سایبرس

مؤسسه‌های حسابرسی ایرانی که فعالیت فرامرزی مهمی ندارند چرا در پی همکاری با مؤسسه‌های بین‌المللی‌اند؟

بختیاری

پاسخ این پرسش به دو قسمت عمده مرتبط می‌شود: همان‌گونه که در بخشهای پیشین مطرح شد، نبود راهبرد حضور کامل، مؤثر و مستقیم در برنامه عملیاتی مؤسسه‌های معتبر جهانی تا این لحظه از یک سو و نیز کمبود مؤسسه‌های حسابرسی داخلی توانمند و مسلط به انجام این قبیل عملیات به تعداد مورد نیاز از سوی دیگر، به همراه فقدان وجود تشکلهای و مراکز تبادل تجربه‌های بین‌المللی، شرایط موجود را رقم زده است.

سایبرس

آیا مؤسسه شما نیز با مؤسسه‌های بین‌المللی ارتباط و همکاری دارد؟

بختیاری

مؤسسه ما چهارده سال است که دارای پیوند بین‌المللی و همکاران خارجی است.

سایبرس

اگر مؤسسه حسابرسی ایرانی بتواند یک شریک یا همکار خوب بین‌المللی برای خود پیدا کند، فکر می‌کنید پنج یا ده سال دیگر این مؤسسه چه تصویری خواهد